

DR. TÓTH A. TIBOR
1929 — 1991

Dr. Tóth Tibor a biológiai tudomány doktora, a Természettudományi Múzeum Embertani Tárának igazgatója 1929 január 5-én Szolnokon született. Elemi iskolába Szolnokon járt, gimnáziumi tanulmányait Mezőtúron folytatta. 1947 és 1952 között a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karának volt hallgatója. A 3. évfolyamot a bukaresti C. I. Parhon Tudományegyetemen végezte. 1952-ben muzeológus szakos oklevelet kapott. 1951—1954 között a Múzeumok és Műemlékek Országos Központjának előadójaként dolgozott, majd 1954 és 1958 között a moszkvai Lomonosov Egyetem Embertani tanszékének aspiránsaként végzett antropológiai kutatásokat. 1958-ban "Az arckoponya horizontális profilozottsága a magyar nép származásával kapcsolatban" című értekezéssel a biológia tudomány kandidátusa, 1978-ban "Magyarország lakosságának szomatológiája és paleoantropológiája" című disszertációjával a biológia tudomány doktora tudományos fokozatot szerezte meg. Mindkét disszertációját a moszkvai Lomonosov Egyetemen védte meg.

Időközben 1960-ban az Eötvös Loránd Tudományegyetemen egyetemi doktori címet kapott.

1958 és 1962 között a Természettudományi Múzeum Embertani Tárában tudományos főmunkatárs, 1962-től 1965-ig osztályvezető-helyettes, 1965-től 1990 december 31-ig a Tár igazgatója volt. Nyugdíjba vonulása után is aktívan dolgozott, 1991. október 3-án szívinfarktus miatt bekövetkezett haláláig.

Tudományos érdeklődése az emberszármazástan, a morfológia, az etnikai és főként a történeti embertan területére terjedt ki. Mint a korábbi Szovjetunióban végzett aspiráns, elsősorban a szovjet antropológusok által alkalmazott vizsgálati módszerek felhasználásával, a magyar nép etnogenezisének elemzésével és a honfoglalás kori magyarság kutatásával foglalkozott. Ezzel kapcsolatban tanulmányozta a magyarországi avarkori leleteket is. A volt Szovjetunió területéről származó bronzkori leleteket, mongóliai paleoantropológiai szériákat is közölt. Fokozott figyelmet fordított a csontmorfológiai evolúciós problémákra és az egyes jellegek diagnosztikai jelentőségére. A magyar antropológiai kutatásokba ő vezette be a mongolid és európid leletek areprofilozottság alapján történő megkülönböztetését.

Orosz nyelvtudása és számos szovjetunióbeli tanulmányútja alapján jól ismerte a szovjet antropológiát. Tapasztalatairól, a szovjet antropológusokról és munkásságukról számos cikkben emlékezett meg.

Aktívan részt vett a magyar tudományos közéletben. 1959-től haláláig tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia Antropológiai Bizottságának, 1964-től az Anthropologiai Közlemények, 1965-től a Természettudományi Múzeum Évkönyve Szerkesztőbizottságának, 1965-től szerkesztette az Anthropologia Hungarica című folyóiratot. Több éven át részt vett a Tudományos Minősítő Bizottság Biológia I. szakbizottságának munkájában.

Tóth Tibor alapos munkával tanulmányozta a feltárt embertani leleteket, és kétségtelen érdeme volt abban, hogy a Természettudományi Múzeum Embertani Tára ma jelentős számú hiteles emberi csontlelettel rendelkezik. Száznál több publikációja magyar, orosz, angol, francia és német nyelven hazai, szovjet, mexikói, finn, NDK-beli és olasz szakfolyóiratokban jelent meg. Ezekkel kétségtelenül beírta nevét a magyar antropológia történetébe.

Farkas L. Gyula